

Snila jsem o tom, že budu spisovatelka...

Je zvláštní, jak se sny plní

Spisovatelka **Alena Mornštajnová** (54) ve své třetí knize Hana vypráví příběh, v němž hlavní roli hrají kruté či absurdní náhody, jež fatálně ovlivnily životy hlavních hrdinek, holčičky Miry a její „divné“ tety Hany. Kde pro svůj román získala inspiraci? A čemu se Alena věnuje, když zrovna nepíše?

Aleno, mají hrdinky vaší knihy Hana nějaký skutečný předobraz?

Původně jsem chtěla napsat knihu o tyfové epidemii, která ve Valašském Meziříčí propukla v roce 1954. Sháněla jsem podklady a pročítala všechno, co se k této události vztahovalo, a při pátrání v historii města jsem našla fotografii pana Hellera s dcerou Hanou. Je to velice dojemná fotografie. Pan Heller, tehdejší prezident židovské obce ve Valašském Meziříčí, drží v náručí malou, asi tříletou holčičku. Protože byl snímek pořízený těsně před válkou, bylo jasné, jaký osud oba čekal. A potom jsem našla takzvaný Hellerův seznam. Je to soupis všech židovských obyvatel města, který musel pan Heller vyhotovit pro německé úřady. Tehdy jsem se rozhodla, že kniha nebude jen o tyfové epidemii, ale i osudu židovských obyvatel, na něž

město téměř zapomnělo. Obě události jsem propojila a hlavní postavy knihy pojmenovala po dcerách pana Hellera – Mira a Hana. Vyslechla jsem spoustu svědectví o té době a všechno, co je v knize popsáno, se opravdu někomu stalo. A já jsem to zpracovala do románového příběhu. Skutečné prožitky jsem připsala smyšleným postavám a vytvořila příběh dívky, která nechtěla nic víc než prožít obyčejný život.

Co bylo na psaní této knihy nejtěžší, s čím jste se nejvíce potýkala?

Předchozí knihy – Slepá mapa a Hotýlek – nejsou zasazeny na konkrétní místo. Chtěla jsem, aby si čtenáři do knihy dosadili svá města a místa, která znají a jsou jim blízká. Oba příběhy se mohly odehrávat kdekoli. Ale Hana je založena na skutečných událostech a odehrává se ve skutečném městě – Valašském

Jaká jste v soukromí? Co vás dokáže rozesmát a co vytočit? Rozesmutnit nebo dojmout?

Těžká otázka. Kdybych měla vystihnout svůj hlavní povahový rys, je to zarputilost. Víím, že když něco chci, musím pro to hodně udělat, a v tu chvíli jde všechno ostatní stranou. Nejsem si jistá, jestli je to dobře. Když tak nad tím přemýšlím, měla bych se víc smát a dělat si méně starostí se zbytečnostmi. Víc si užívat života. Mám ráda hodně lidí a ráda dělám spoustu věcí, a měla bych si na všechny ty příjemné chvíle udělat čas. Velkou radost mi poslední dobou dělá, že čtenáři krásně přijali mou knihu. Je to pro mě pohlázení po duši a velké povzbuzení do dalšího psaní. A rozesmutňuje mě, že se stát neumí postarat o své nejslabší, přesouvá svou zodpovědnost na charity, a tím z opuštěných dětí, starých lidí, nemocných a handicapovaných dělá lidi druhé kategorie, kteří musejí čekat na milodary. Vypěstelo státu se pozná podle toho, jak se umí postarat o své nejslabší. Náš stát to neumí.

Máte dar popsat těžká témata tak naléhavě a poutavě, že čtenáři nedovolí, aby se od knihy odtrhli... Když se odtrhnou, jak se od těžkých témat odreagujete?

Snažila jsem se, aby kniha nebyla pro čtenáře tíživá, a z reakcí, které dostávám, vidím, že to čtenáři pochopili. Sami říkají, že knihu vidí především jako knihu o naději. Mám z toho radost, protože přesně o to jsem usilovala. Při psaní Hany jsem vyslechla mnohé vzpomínky a někdy nebylo snadné se od nich odpoutat. V té době jsem špatně spala. Když se v noci probudím, většinou přemýšlím, jak se příběh knihy, kterou právě píši, bude odvíjet dál. To u Hany nešlo. A tak jsem začala vymýšlet příběh veselé dětské knížky o strašidylku Strášovi, vyjít by měla letos na jaře. Ale musím přiznat, že jste mě svou otázkou zaskočila. Já se od knihy, kterou píši, odtrhnout neumím. Pořád ji nosím v hlavě a myslím na ni. Asi to není správné a měla bych na sobě zpracovat.

Máte dar popsat těžká témata tak naléhavě a poutavě, že čtenáři nedovolí, aby se od knihy odtrhli... Když se odtrhnou, jak se od těžkých témat odreagujete?

Snažila jsem se, aby kniha nebyla pro čtenáře tíživá, a z reakcí, které dostávám, vidím, že to čtenáři pochopili. Sami říkají, že knihu vidí především jako knihu o naději. Mám z toho radost, protože přesně o to jsem usilovala. Při psaní Hany jsem vyslechla mnohé vzpomínky a někdy nebylo snadné se od nich odpoutat. V té době jsem špatně spala. Když se v noci probudím, většinou přemýšlím, jak se příběh knihy, kterou právě píši, bude odvíjet dál. To u Hany nešlo. A tak jsem začala vymýšlet příběh veselé dětské knížky o strašidylku Strášovi, vyjít by měla letos na jaře. Ale musím přiznat, že jste mě svou otázkou zaskočila. Já se od knihy, kterou píši, odtrhnout neumím. Pořád ji nosím v hlavě a myslím na ni. Asi to není správné a měla bych na sobě zpracovat.

Předtím jste napsala dvě knihy, Slepá mapa a Hotýlek. Která knížka z těch tří vám osobně nejvíce přirostla

k srdci? A s kterou jste se nejvíce potrápila?

Slepá mapa byla moje první kniha, psala jsem ji téměř deset let a hodně jsem se na ní při psaní naučila. Hotýlek se mi psal velice dobře a Hana je kniha, kterou jsem vždycky chtěla napsat. Každá z nich mi přinesla radost a na každou z nich mám hezké vzpomínky. Ale vždycky žiji knihou, na níž právě pracuji, takže teď je pro mě nejdůležitější příběh, který mám rozpracovaný.

První část knihy Hana začíná v polovině 50. let, druhá část se vrací do předválečných let a do doby druhé světové války. I předešlé knihy jsou z minulosti. Nemáte ambici napsat současný příběh?

Možná, že kulisy mých příběhů jsou v minulosti, ale mě zajímají především lidé, a ti se nemění. Radují se, trápí, prožívají lásky a stesky stejně teď jako před lety. Doba pro mě není zase až tolik důležitá.

Co vlastně předcházelo tomu, než jste se stala spisovatelkou?

Vždycky jsem chtěla psát a jako nejlepší způsob, jak se ke psaní dostat, se mi zdálo vystudovat jazyky a překládat. Po Sametové revoluci se mi už jako vdané mamince dvou malých dětí konečně podařilo dostat se na vysokou školu a vystudovala jsem angličtinu a češtinu na filozofické fakultě. Nějakou dobu jsem učila angličtinu na obchodní akademii a potom na jazykové škole a zároveň jsem překládala. A při tom jsem se snažila psát. Není divu, že jsem první knihu psala deset let.

Žijete ve Valašském Meziříčí a knihu Hana věnujete svému

městu. Máte k němu silné pouto?

Meziříčí považuju za své město, místo, kde jsem doma a kam se ráda vracím. Žiju tady celý život, a i proto mě při práci na Haně překvapilo, jak málo toho o minulosti svého města vím.

Mimochodem, jaké jste měla dětství, jaký intenzivní zážitek se vám vybaví?

Měla jsem hezké dětství, byla jsem obklopená lidmi, kteří mě měli rádi. Ale do školy jsem chodila hrozně nerada, takže je ironie, že jsem nakonec sama učila – a moc ráda. Vždycky jsem milovala knížky a od chvíle, kdy jsem se naučila číst, jsem se v životě nenudila. Knížky jsou brány do jiných světů a pro mě bylo lákavé pomyšlení, že bych sama nějakou knihu napsala. Představovala jsem si, že budu spisovatelka, budu sedět u velkého stolu, mít

výhled do krásné zahrady a slova mi budou lehcet plynout na papír. Je zvláštní, jak se sny plní. Jsem spisovatelka, sedím u mřížavého stolu před velkou obrazovkou počítače a dívám se oknem do zahrady, která by tolik potřebovala mou péči. A slova se mi v hlavě líhnou daleko pomaleji a namáhavěji, než bych potřebovala.

Určitě nejen píšete, ale také hodně čtete. Která kniha vás v poslední době nejvíce zaujala a proč?

Čtu opravdu hodně. V poslední době se mi moc líbila kniha Život je nádherný od Terezy Boučkové a Geniální přítelkyně od italské autorky Eleny Ferrante.

Jak si od práce a psaní nejraději odpočínáte?

Mám ráda spoustu věcí, ale mým největším koníčkem je psaní. Což je dobře, protože

Psaní je moje práce i můj největší koníček

INFO
O knihu Hana můžete soutěžit na str. 36.

zabírá nejvíce z mého volného času. Jakmile začnu psaní považovat za práci, asi bude s dalšími knihami konec, protože v tu chvíli zjistím, že žádný volný čas nemám. Takže všechno, co se pojí se psáním, považuji za svého největšího koníčka. Každé ráno cvičím jógu, ráda plavu, snažím se pracovat na své španělštině – ta mě moc baví – miluji svou zahrádku, i když to na ni není vůbec vidět, protože ji odbývám, mám moc ráda i cestování a mám pár báječných kamarádek, díky nimž si uchovávám psychické zdraví. Ráda chodím do divadla a do kina, čtu a povídám si o knihách. O ničem jiném vlastně mluvit neumím. Jsem dost nudný člověk.

Jaké máte další plány? Už píšete novou knihu?

Knihu píšou už skoro dva roky, ale o čem bude, prozradit nechci. Snad jen, že je to příběh otce a dcery, příběh o síle slov. **V čem je naše doba podle vás lepší a v čem horší než minulost? A v které době (aspoň na chvíli) byste chtěla žít vy?** Podle mě je současná doba skvělá. Máme se tak dobře, jak si to naši předci ani nedokázali představit. A přitom si pořád na něco stěžujeme. Ale protože jsem zvědavý člověk, kdybych si měla vybrat dobu, do níž bych mohla nahlédnout, byla by to budoucnost. Ráda bych věděla, jaký bude svět za dvě stě, tři sta let. **Dala jste si do nového roku 2018 nějaké předsevzetí?** Že si nebudu stěžovat. A budu se víc věnovat své rodině. To jsem si sice slibovala i vloni a předloni, ale stále je na čem pracovat.

Knížky jsou brány do jiných světů